

Vlada Crne Gore
Ministarstvo evropskih poslova

Podgorica, 5. 9. 2024. godine

IZVJEŠTAJ
sa učešća ministarke evropskih poslova Maide Gorčević na GLOBSEC Forumu 2024 u Pragu,
R. Češka, 30.08 – 01.09.2024. godine

GLOBSEC Forum je stekao globalno priznanje kao jedna od vodećih strateških konferencija, te na godišnjem nivou okuplja učesnike iz preko 60 zemalja, među kojima su u proteklom periodu bili Emanuel Makron, Volodimir Zelenski, Papa Franjo, Jens Stoltenberg, Donald Task, Ursula fon der Lajen, Roberta Metsola i mnogi drugi. Forum je posvećen promovisanju međunarodnog dijaloga i saradnje u cilju unapređenja globalne bezbjednosti i prosperiteta, i upravo su navedene teme oblikovale diskusije na ovogodišnjem GLOBSEC Forumu.

Ovogodišnji GLOBSEC forum je okupio oko 2000 učesnika iz preko 70 zemalja svijeta. Forum su otvorili Petr Pavel, predsjednik Republike Češke, Ursula von der Lajen, predsjednica Evropske komisije, kao i Robert Vaš, predsjednik GLOBSEC foruma.

Pored ministarske Gorčević, u delegaciji su bile i Gordana Despotović - Đekić, generalna direktorica Direktorata za informisanje javnosti o EU i procesu pristupanja EU i Vanja Janjušević, šefica kabineta.

Ministarka **Maida Gorčević** je bila jedan od govornika na panelu koji je organizovan u okviru foruma „**Put pred nama: Ključni prioriteti za novo rukovodstvo Evropske unije**“ (*The Road Ahead: Key Priorities for the EU's New Leadership*). Pored ministarke, na panelu su govorili Martin Dvorak, ministar evropskih poslova R. Češke, Marko Štucin, državni sekretar za evropske poslove Ministarstva vanjskih poslova R. Slovenije i Kristijan Danijelson, državni sekretar ministra za evropske poslove Kraljevine Švedske. Panel je bio prilika da sagovornici razmijene mišljenje o politici proširenja, doprinosu država kandidata bezbjednosti EU, kao i stagnaciji u procesu proširenja i prijemu novih članica.

Gorčević je na panelu kazala da je raduje činjenica da EU podržava napore država kandidata prema članstvu, ali da je važno da svi u regionu shvate da reforme sprovodimo ne samo zbog članstva nego prvenstveno zbog dobrobiti građana. Poručila je da je za sigurnu Evropu potrebno proširenje na Zapadni Balkan, kao i Ukrajinu i Moldaviju. Ministarka je kazala da, iako ima mnogo izazova na evropskom putu, kako u pogledu nedostatka eksperata i finansijskih sredstava, Vlada Crne Gore je odlučna da ubrza reforme kako bi Crna Gora 2028. godine postala 28. država članica EU, posebno imajući u vidu da oko 80 odsto građana to želi. Dodala je da u Crnoj Gori vjerujemo u evropske vrijednosti i sigurni smo da je naše

mjesto u EU. Kako je taj cilj sve bliže, tako je i naša motivacija i odlučnost da postanemo sljedeća članica EU, u mandatu ove Vlade, sve snažnija, kazala je ministarka Gorčević.

Gorčević je ukazala na važnost poštovanja principa napredovanja u skladu sa ostvarenim rezultatima istakavši da će Crna Gora, kao predvodnik u procesu, nastaviti da pruža podršku svojim susjedima i podstiče ubrzanje integracije cijelog regiona u EU.

Ministarka evropskih poslova Maida Gorčević je na marginama Globsec foruma u Pragu imala niz **bilateralnih sastanaka** sa kolegama iz EU institucija i država članica i informisala ih je o napretku Crne Gore u procesu evropske integracije. Ona se sastala sa ministrima vanjskih poslova Rumunije i Litvanije, Luminitom Odobesku i Gabrieliusom Landsbergisom, specijalnim predstavnikom EU za dijalog Srbije i Kosova i regionalna pitanja Zapadnog Balkana, Miroslavom Lajčakom, državnim sekretarom za evropske poslove u Ministarstvu vanjskih poslova Republike Slovenije, Markom Štucinom, državnim sekretarom ministra za evropske poslove Kraljevine Švedske Kristijanom Danijelsonom, kao i državnim ministrom za Evropu, Sjevernu Ameriku i prekomorske teritorije Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske, Stivenom Dautijem.

Ministarka je sagovornicima predstavila značaj uspjeha koji je Crna Gora postigla dobijanjem pozitivnog IBAR-a, naglasivši da su otvorena sva vrata kada je pregovarački proces u pitanju. Odgovornost i obaveza Vlade je da na krilima tog uspjeha uradimo sve kako bi ovaj posao doveli do kraja. Upoznala je sagovornike da imamo plan da do 2026. godine zatvorimo sva pregovaračka poglavlja i pripremimo Crnu Goru da postane 28. članica EU do 2028. godine. Punom parom radimo na pripremi poglavlja za zatvaranje u toku mađarskog predsjedavanja Savjetom Evropske unije, ali i na realizaciji mape puta do 2026. godine koju smo pripremili sa kolegama iz Evropske komisije, poručila je Gorčević.

Ministarka vanjskih poslova Rumunije, **Luminita Odobesku** kazala je da se Crna Gora doživljava kao predvodnica u procesu evropske integracije i pozitivan je primjer za region Zapadnog Balkana, ali i za sve države kandidate. U ovom turbulentnom vremenu Crna Gora je šansa za EU da krene naprijed i pokaže da politika proširenja nije zamrla, a Crna Gora je država koja u kratkom vremenskom periodu može da pokaže da je proširenje moguće, poručila je ministarka Odobesku.

Gabrielius Landsbergis, ministar vanjskih poslova Litvanije podijelio je iskustvo ove države u procesu pristupanja EU i ukazao na dobre poteze, ali i greške koje je ova država uradila na evropskom putu. On je pohvalio stoprocentnu usklađenost Crne Gore sa Zajedničkom vanjskom i odbrambenom politikom EU. Proces mora da bude zasnovan na zaslugama i to se odnosi na sve države kandidate. To je princip koji ne smijemo da izgubimo. Litvanija još ima svježe sjećanje na proces i institucionalnu memoriju jer ljudi koji su radili na procesu pristupanja EU i dalje rade u institucijama, stoga je poručio da Crnoj Gori mogu ponuditi ekspertizu.

Specijalni predstavnik EU za dijalog Srbije i Kosova i regionalna pitanja Zapadnog Balkana, **Miroslav Lajčak** kazao je da u Evropskoj uniji postoji veoma pozitivna percepcija o Crnoj Gori i napretku koji je ostvarila. Poručio je da je pred Crnom Gorom generacijska šansa i možemo uraditi mnogo dobrih stvari, ali moramo da ostanemo na ovom kursu i ne dozvolimo da nas nešto omete na ovom putu.

Državni sekretar za evropske poslove u Ministarstvu vanjskih poslova Republike Slovenije, **Marko Štucin** podsjetio je da već određeni vremenski period vlada stagnacija kad je u pitanju proširenje i da ni jedna država kandidat nije napravila značajan korak na putu ka EU. To što je Crna Gora dobila IBAR i što će u decembru zatvoriti poglavlja je veliki pomak naprijed ne samo za države kandidate nego i za Evropsku komisiju i EU u cjelini.

Kristijan Danijelson državni sekretar ministra za evropske poslove Kraljevine Švedske je čestitao na uspjehu koji je Crna Gora ostvarila na putu evropskih integracija i dobijanju pozitivnog IBAR-a. Rekao je da je upoznat sa situacijom na Zapadnom Balkanu, imajući u vidu da je više od deceniju pratio region i pregovore o pristupanju. Naglasio je da se tokom procesa proširenja pojave rijetke prilike koje treba iskoristiti, a ovaj period je upravo takva prilika za Crnu Goru, jer je proširenje jedna od glavnih tema u okviru EU. Smatra da je Zapadnom Balkanu mjesto u Evropskoj uniji, a da je Crna Gora predvodnik u regionu.

Na sastanku sa državnim ministrom za Evropu, Sjevernu Ameriku i prekomorske teritorije Ujedinjenog Kraljevstva, **Stivenom Dautijem**, konstatovano je da je Ujedinjeno Kraljevstvo uvijek bilo strateški uz Crnu Goru na njenom evropskom putu. Ministar Dauti je rekao da je jedan od prioriteta novog rukovodstva UK i posebno njegovog resora veća uključenost u regionu Zapadnog Balkana. Poručio je možemo očekivati pomoć njegove zemlje u oblastima saradnje od zajedničkog interesa, kao i u vidu ekspertske pomoći.